

Éppen nyolcvan éve, hogy Németh László a maga írta folyóiratában, a Tanúban, csodálatos, remek műszót alkalmazott metaforaként a történelem közös emlőjén nőtt Kárpát-medencei népekre. Értelmező szótárunk ismeri ezt az érdekes összetett szót; az egy anya tején nevelkedett, nem vér szerinti gyermekeket hívják így: tejtestvérek. Ezt írta: „Igazán itt az ideje, hogy megismerjük tejtestvéreinket, akikkel egy sors emlőjét szoptuk.” (*Európai utas*. 1973. 674.).

Alkalomadtán írtam, különféle időben, az itt újraközölt négy cikket, tanulmányt olyan Duna-menti, szomszéd népek fiairól, románokról, szerbekről, szlovákokról, *tejtestvéreinkről*, akik Trianonig egy hazában éltek velünk. Némelyiküknek volt *hungarustudata*, de mindegyiküknek tisztességes megbecsülése velünk szemben, ismerte nyelvünket, kultúránkat, irodalmunkat, zenénket, tudományunkat. Ady szerb, Kodály román hívéről, barátjáról, Nobel-díjasunknak, Szent-Györgyi Albertnak szlovák munkatársáról emlékezem. Némelyikük áldozatot is hozott azért, mert válságos időben sem tagadott meg bennünket. Saját nációja üldözte, amiért magyar barátja mellett állt ki.

Illyés Gyula drámát írt *Két férfi* címmel Bem apóról és Petőfi Sándorról. Az én négy férfim nem olyan nagy történelmi személyiség, mint ők, de emlékezetünket mindenképpen kiérdemelték. Föl kell mutatnunk életművüket, megmentenünk a feledéstől, megőriznünk nevüket.